

AEQUITAS

INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Úvodní slovo předsedy Nejvyššího soudu

AEQUITAS – Internetový čtvrtletník Nejvyššího soudu

Nový dům na Bayerově 3

Potřebujeme rozhodovat v důstojném prostředí pod jednou střechou

Nejvyšší soud na cestách

Z návštěvy Nejvyššího soudu Mexico City

Co je nového

Noví soudci Nejvyššího soudu

Setkávání se slovenskými soudci

Soudci nejvyšších soudů České a Slovenské republiky si pravidelně vyměňují své zkušenosti

Justiční akce roku

Mezinárodní konference Závaznost soudních rozhodnutí

AEQUITAS – INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Změnit či alespoň zpochybnit zažitý stereotyp myšlení o soudcích či soudních úřednících, polidštit je v očích veřejnosti, přiblížit zákulisí jejich zodpovědné práce a přitom své čtenáře i pobavit, takové jsou ambice nového internetového čtvrtletníku Nejvyššího soudu AEQUITAS. Jsem rád, že jste jej na našich webových stránkách právě objevili a také v něm pomyslně listujete.

Činnost soudní je veřejností v zásadě vnímaná jako vážná, odosobněná. Být předvolán k soudu, to je snad ještě horší, než jít k zubaři. Typický soudce, tak jak je zapsán ve většinovém povědomí veřejnosti, se „neumí zasmát“ a hovoří vznešeným jazykem učených knih. Mnozí ani netuší, o čem by si s ním, například při náhodném setkání na ulici, měli vlastně povídat. Uchýlí se nanejvýš ke konverzaci anglických gentlemanů – o počasí. AEQUITAS Vám nabídne širokou paletu témat a napoví, v čem spolu se soudci a zaměstnanci Nejvyššího soudu můžete nalézt společnou řeč.

Název vychází z latinského AEQUITAS SEQUITUR LEGEM, což v překladu znamená: „Pokud zákon mlčí, nastupuje soudcův smysl pro spravedlnost.“ My jsme si pro jednoduchost zvolili krátké a libozvučné AEQUITAS.

Vydávat spravedlivá soudní rozhodnutí zcela jistě předpokládá, že soudce nesmí být odtržen od reality. Od reality běžného života. Ano, je pravdou, že soudcovské povolání je vážené. Z principu takové byti musí. Na druhou stranu je třeba zdůraznit, že z rozhodování jednotlivých soudců se nesmí vytrácet lidskost. Soudcovská práce je službou veřejnosti a soudci nemohou být jako stroje. Vždyť jsou to také „jen“ lidé. Každý případ posuzují individuálně, snaží se rozhodnout vždy spravedlivě, s přihlédnutím k veškerým okolnostem, které danou věc ovlivňují. AEQUITAS je bude svým čtenářům takto prezentovat.

Nový internetový čtvrtletník vydává Nejvyšší soud pouze v elektronické podobě. Veřejnosti odborné i laické nabízí atraktivní formát s důrazem nejen na texty, jež budou rozvíjet poněkud akademičtější styl běžných tiskových zpráv, ale také řadu kvalitních a atraktivních fotografií. Zkrátka, už za nás nebudou hovořit jen strohé, právnícké texty, ale i tento vámi právě otevřený časopis AEQUITAS. „Otevřený“ v každém smyslu tohoto slova.

Přeji Vám příjemné čtení.

Prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.
předseda Nejvyššího soudu

POTŘEBUJEME ROZHODOVAT V DŮSTOJNÉM PROSTŘEDÍ POD JEDNOU STŘECHOU

Už jen týdny nás dělí od zahájení výstavby, respektive prvotní demolice, bývalého nájemního domu v Bayerově ul. č. 3, ze kterého následně vznikne dlouho očekávaná přístavba sídla Nejvyššího soudu. Kapacitu Nejvyššího soudu rozšíří v závěru roku 2018 o zhruba stovku nových kancelářských míst, důstojné zázemí pro knihovnu, multifunkční sál nebo garážová stání v podzemí budovy.

Když se v roce 1993 Nejvyšší soud historicky vracel do Brna, pracovalo v budově původního Všeobecného pensijního ústavu z 30tých let minulého století, v Burešově ulici č. 20, celkem 25 soudců a 53 zaměstnanců. Dnes je soudců 69 a zaměstnanců 264. I proto musí Nejvyšší soud najímat mimo své sídlo další kancelářské prostory a takřka denně po ulici stěhuje objemné spisy. Na rovinu řečeno, těmi kancelářskými prostory jsou vlastně byty, provizorně upravené na kanceláře.

„Rozšířit kapacitu soudu a oživit více než deset let starý projekt přístavby na místě zchátralého domu v sousedství, bylo jednou z mých priorit. Oslovil jsem pana ministra Roberta Pelikána s žádostí o pomoc už v prvních týdnech, co jsem byl ve funkci. Byl jsem velmi potěšen přístupem pana ministra při řešení tohoto problému,“ vzpomíná předseda Nejvyššího soudu Pavel Šámal na první polovinu roku 2015, kdy se mu podařilo po více než 10ti letech spící projekt znovu oživit.

Omezenou kapacitu přitom začal Nejvyšší soud řešit už na přelomu tisíciletí. V roce 2002 koupilo ministerstvo spravedlnosti za 17 milionů korun právě přilehlý obytný dům. Už tehdy byl ve špatném technickém stavu. Odborníci z VUT Brno následně vypracovali znaleckou studii, ze které vyplynulo, že rekonstrukce domu není ekonomicky výhodná. Vhodnější bude jej zbourat a na jeho místě postavit novou administrativní budovu.

Původní projekt, který získal stavební povolení v roce 2005, počítal s investicí 140 milionů korun. Stavět se však kvůli chybějícím financím nikdy nezačalo. Po revizi celého projektu, jehož základ se však výrazněji neměnil, se i nyní počítá s částkou, která nepřevyší původně plánované náklady. Mohla by být i nižší, což je při nárůstu cen prací i materiálů od zmiňovaného roku 2005 jistě příjemné.

CO JE UŽ HOTOVO

8. 2. 2016

Schválen a registrován investiční záměr Ministerstva spravedlnosti.

18. 4. 2016

Podepsána smlouva s firmou Arch design, s.r.o, která následně provedla revizi původního projektu.

29. 4. 2016

Geologický průzkum, který potvrdil závěry o vlastnostech podloží, jež uváděl již revidovaný projekt.

16. 2. 2017

Otevřeny obálky s nabídkami potenciálních zhotovitelů stavby. Nejvýhodnější cenu nabídla společnost Zlínstav a.s. V současné době probíhá posuzování kvalifikačních předpokladů dodavatele a dalších skutečností, které měly být součástí nabídky.

HISTORIE SÍDLA NEJVYŠŠÍHO SOUDU V BUREŠOVĚ ULICI 20

Sídlo Nejvyššího soudu bylo původně budovou Všeobecného pensijního ústavu, vystavěnou v letech 1931 – 1932 na místě bývalé Brandtovy továrny podle projektu Emila Králíka, profesora České vysoké školy technické v Brně. Po válce se v budově vystřídal několik institucí. Od 60. let zde sídlil sekretariát Krajského výboru KSČ, pro jehož potřeby byla provedena v roce 1986 podle projektu M. Steinhausera necitlivá nadstavba mansardového patra, podstatně měnící vzhled stavby. Tehdy bylo do nádvoří také vestavěno křídlo se stupňovitě uspořádaným sálem. Začátkem 90. let se tu na krátký čas usídlil Rektorát a Ústav výpočetní techniky Masarykovy univerzity a konečně 10. září 1993 byla budova, evidovaná ve státním seznamu nemovitých kulturních památek, slavnostně předána do užívání Nejvyššímu soudu, který se do Brna v roce 1993 vrátil.

Z NÁVŠTĚVY NEJVYŠŠÍHO SOUDU MEXICO CITY

Návštěva předsedy Nejvyššího soudu prof. JUDr. Pavla Šámala, Ph.D. u nejvyšších justičních institucí v Mexico City byla bezesporu jednou z důležitých akcí letošního zahraničního pracovního programu předsedy soudu. Tato služební cesta je dalším důkazem toho, že Nejvyšší soud považuje za důležité nejen vztahy s jurisdikcemi moderních západních demokracií, ale také se stabilními i reformujícími se systémy na americkém kontinentě.

Během přípravy cesty do Mexika, v jejím průběhu i po skončení jsem se setkal s dotazem, proč předseda Nejvyššího soudu cestuje na pracovní návštěvu právě do Mexika. Někteří kolegové mě dokonce upozorňovali na skutečnost, že tato služební cesta může být poměřována všudypřítomnou kritikou na dobře maskované výlety senátorů a poslanců na jednání do různých koutů světa, přičemž praktický přínos těchto služebních cest je přinejmenším pro obecnou veřejnost častokrát pochybný.

Nicméně pozvání předsedy Nejvyššího soudu Mexico City bylo dlouho dopředu pečlivě a naprosto cíleně připravováno. Pozvánce Edgara Eliase Azara předcházelo jednání velvyslance České republiky v Mexiku Ľubomíra Hladíka na půdě Nejvyššího soudu Mexico City, kdy stěžejním tématem setkání byl případ nálezů těla zavražděné a sexuálně zneužité holčičky ve věku přibližně dvou let, přičemž se nenašel žádný její příbuzný a prozatím ji nikdo nepohřešoval. Ačkoli se tento případ vymyká i poměrně drsným mexickým zvyklostem a vyšetřování takové vraždy přísluší běžně kriminální policii, předseda Nejvyššího soudu Mexico City Azar se sám velmi angažoval při objasňování a řešení daného případu, který se svou brutalitou nevyrovnal věcem, s nimiž se během 34 leté praxe předseda Azar setkal. Protože již došlo k porovnání genetické informace z těl v předmětné době zemřelých žen – domnělých matek ve fertilním věku na území celého Mexika, s genetickou výbavou dítěte, aniž by byl učiněn jakýkoli závěr, požádal předseda Azar zástupce všech zastupitelských úřadů o pomoc při pátrání mimo území své země. Žádost o spolupráci přišla i k rukám českého velvyslance a zastupitelský úřad v Mexiku měl žádost postoupit Interpolu ČR.

Mexická strana se v této souvislosti mimo jiné zabývala problematikou českých baby boxů, neboť v mexických podmínkách by možnost anonymního odložení dětí byla cestou k uchování životů nechtěných novorozenců.

Při jednání s velvyslancem České republiky v Mexiku Ľubomírem Hladíkem pozval předseda Azar k návštěvě předsedu Nejvyššího soudu Šámala právě s vědomím toho, že jde o odborníka na trestní právo. Přípravy návštěvy probíhaly celou druhou polovinu roku 2016 s tím, že termín oficiální návštěvy byl dohodnut na 17. – 25. leden 2017. Ambicí předsedy Nejvyššího soudu prof. Šámala, předsedkyně senátu trestního kolegia JUDr. Milady Šámalové a její bylo tedy navštívit nejvyšší soudní instituce v Mexiku, a to zejména Nejvyšší soud Mexika, Nejvyšší soudní dvůr národů Mexika, Nejvyšší státní zastupitelství, Institut forenzních věd, Soudní radu Mexika, Vzdělávací institut pro soudce a další pracovníky soudů. Předseda Šámala v rámci návštěvy Nejvyššího soudu, kde se uskutečnilo několik pracovních jednání, promluvil také k plénu všech soudců tohoto soudu a následně obdržel od předsedy Nejvyššího soudu Mexika Edgara E. Azara čestné ocenění.

V doprovodu starosty města Mexico City, který je fakticky předsedou vlády dvacetimilionové metropole jako federálního distriktu, a předsedy Nejvyššího soudu Azara, se delegace zúčastnila soudního přelíčení v trestní věci a návštěvy vězení. V rozhovoru pro novináře, mexická televizní a rozhlasová média, předseda Šámala zdůraznil, že navázání vzájemných vztahů může přispět k obohacení všech zúčastněných, když vyzdvihnul zdařilou snahu mexické justice zavádět do reformovaného ústního a veřejného trestního procesu moderní informační a komunikační technologie umožňující nejen živý přenos soudních jednání za účelem informování veřejnosti, ale také interní komunikaci soudce se svojí kanceláří.

Delegace byla přijata ministrem Soudního dvora národa (Suprema Corte de Justicia de la Nación), který může být v určitém slova smyslu považován za obdobu českého Ústavního soudu), panem José Fernando France Gonzáles Salasem a dalšími soudci a vysokými funkcionáři soudu. Pan Salas představil systém federální a státní justice v Mexiku s existujícími 32 federálními distrikty, z nichž má svoji soudní soustavu. Soudní dvůr národa má 11 soudců a zasedá v senátech či v plénu. Senátům tak, jak je známe z českého justičního prostředí, se říká „sály“. První senát se obecně specializuje na trestní a občanskoprávní věci, druhý senát dělá pracovní právo a správní právo. Základem rozhodovací činnosti tohoto tělesa je ochrana a výklad ústavy, ve výjimečných případech soud ruší zákony. Soud je příslušný rozhodovat v kompetenčních sporech mezi jednotlivými specializovanými soudy a mezi mocí soudní a mocí výkonnou.

CO JE NA MEXICKÉ JUSTICI ZAJÍMAVÉ? A V ČEM SE LIŠÍ OD TĚ ČESKÉ?

S ohledem na federativní uspořádání země existují podobně jako ve Spojených státech soudy státní a soudy federální. Svěbytnou mexickou specialitou je tzv. „ochranný soud“ (El Juicio de Amparo). Vydává rozsudky ve věcech činnosti orgánů porušující lidská práva, ve věcech nezákonnosti právních předpisů ohrožujících svrchovanost státu nebo kompetence federálního zřízení a v případech narušení suverenity nebo invaze, jejichž následkem by došlo k porušování lidských práv jednotlivce nebo skupiny.

Překvapila mě snaha mexické justice zavádět specializované soudy. Ve vztahu k soudnictví ve věcech mládeže, která byla jednou z odborných témat u jednání na všech institucích, existují v Mexiku specializované soudy pro děti ve věku do 12 let a další soudy ve věku od 13 do 18 let.

Dalším překvapením pro mě byla skutečnost, že až v roce 2015 bylo do procesních předpisů zavedeno pravidlo veřejného ústního projednání věcí. Co se týká genderové otázky, je značná většina soudců mužů, a to k ženám v poměru 3 ku 1; přičemž u soudů nižších stupňů je zastoupení žen tradičně vyšší, u vyšších soudů je pak spíše výjimkou. Na místní poměry je se mexičtí soudci nemají vůbec špatně po skončení své profesní kariéry. Na federální úrovni je finanční ohodnocení soudců obdobné českým poměrům a tedy velmi dobré. Federální soudce pobírá starobní důchod ve výši 80% svého posledního platu.

Mexiko je poměrně chudá země. Roční rozpočet justice je přibližně 2,5 miliardy USD s tím, že existují značné rozdíly mezi jednotlivými státy. O to více mě překvapilo, že mexická justice nezná pojem soudního poplatku a že žaloby k soudu nejsou zpoplatněny.

Každému je zřejmé, že obrovským, nejen současným problémem mexické justice je organizovaný zločin. Při jednání u Nejvyššího státního zástupce Raula Cervantese Andradeho bylo vidět, jak velká snaha se vyvíjí ve prospěch potírání organizovaného zločinu. Uprchlíká krize, která jde s tímto mexickým fenoménem ruku v ruce, ještě více zviditelňuje potřebu přeshraniční spolupráce; zločin totiž „kvete“ zejména na jižní hranici Mexika, neboť mnoho uprchlíků, včetně drogových překupníků, přichází zejména z Guatemaly či Salvadoru. K problému je nutné přistoupit globálně za pomoci dalších zemí, a tak byl vytvořen tzv. bezpečnostní kabinet složený ze zástupců více ministerstev, jehož práci koordinuje bezpečnostní služba Mexika. Značné úsilí je nutné vytvořit v oblastech, kudy proudí zásadní mořské cesty, přičemž administrativa amerického prezidenta již notifikovala, že Spojené státy nejsou schopny bránit jak vnitrostátní, tak pobřežní hranici vlastními silami. Z jednání u Nejvyššího státního zastupitelství byla vidět energie mexické prokuratury s odhodláním projít zásadní transformací a potřebou generovat veřejnou debatu o tom, jak se postavit současným problémům. Spolupráce mezi Argentinou, Kolumbií a Mexikem na poli praní špinavých peněz a drog zatím bohužel není nijak institucionalizována a mezi státy není uzavřena žádná dohoda o spolupráci, což situaci značně komplikuje. Jak je známo, americká administrativa vrací zpět do Mexika většinu nelegálních imigrantů, přičemž za posledních 8 let se vrátilo zpět na mexickou půdu 1,8 milionů mexických občanů.

Kariérní řád mexických soudců je další zajímavostí, která nemá v České republice obdoby. Kariérní postup vedoucí k získání soudcovského místa u Nejvyššího soudu má celkem devět stupňů, přičemž každých šest let dochází k vyhodnocení individuálních kvalit každého soudce v rámci programu organizovaného Institutem soudních studií.

Zážitkem svého druhu byla bezpochyby návštěva starosty města Mexiko City, za jehož doprovodu jsme se zúčastnili soudního jednání a návštěvy mexické věznice. Pro složitou dopravní situaci dvacetimilionové metropole zajistil předseda Nejvyššího soudu dopravu do věznice helikoptérou. Návštěva české delegace byla středem pozornosti desítek novinářů a televizních kamer. Byl jsem ohromen tím, jaké mediální pokrytí byla mexická média schopna zajistit během jednání v prostoru soudní budovy a před ní. S pomocí tlumočnice mohl předseda soudu popovídat například o dlouholeté historii ústních soudních jednání nejen na území České republiky, ale v evropském prostoru obecně.

Dechberoucí a impozantní jsou mexické soudní budovy. Budova Soudního dvora národa je fakticky jednou velkou galerií nástěnných maleb, tzv. mexických murálů. Mezi nejslavnější mexické muralisty patří samozřejmě Diego Rivery a José Clement Orozco a část jejich díla se nachází na stěnách významných budov v centru města. Vyobrazení soudců, soudních procesů, vězení a kolonizačních snah Španělů jsou součástí i soudních budov v Mexico City. Návštěva tak byla i kulturním zážitkem.

Nemalým překvapením bylo zjištění, že jedna celá část Mexico City je tvořena soudními a justičními budovami a je tak celá označena. Na tomto zvláštním území města se tak nachází soudy všech stupňů, státní i federální, budovy zastupitelství, vězeňské služby, forenzní institut a další. Architekti této myšlenky museli být vizionáři, neboť pohyb soudců, advokátů, soudních spisů a vůbec justiční dění se odehrává na relativně malém prostoru. To jistě ušetří čas v již tak dlouhých soudních procesech.

Mezi pracovními jednáními jsme neopomněli navštívit tradiční bistra a restaurace s poctivou mexickou kuchyní. Kromě delikates vyráběných z kukuřičné mouky, hovězího masa a čili papriček jsme mohli ochutnat například mravenčí larvy escamoles, červy s černou srstí azotadory nebo větší a tlustší smažené agávové červy žijící na kaktusu, z něž se vyrábí tequila. Mexická kuchyně je opravdu rozmanitá a bohatá na bílkoviny.

Odlišná kultura, jiné přístupy k právu, institucionálně odlišně nastavený justiční systém – i tak lze hodnotit služební cestu do Mexika. V rovině osobní však bylo možné pozorovat stejnou snahu hlavních představitelů české i mexické justice, a to upřímné úsilí najít cesty k řešení situací, které znepokojují společnost napříč světadíly. Tento odkaz byl pro mě osobně silnou výzvou a zároveň odhodláním do další práce pro Nejvyšší soud.

NOVÍ SOUDCI NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Nejvyšší soud vstoupil do roku 2017 se třemi novými soudci. JUDr. Marek Doležal a JUDr. Karel Svoboda, Ph.D. posílili občanskoprávní a obchodní kolegium, soudce JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D. je novým členem soudního oddělení č. 5 trestního kolegia. AEQUITAS nyní nové soudce představuje, prozradí něco z jejich soukromí, z profesních začátků a čtenáře také seznámí s některými jejich životní názory.

JUDR. MAREK DOLEŽAL (*1976)

Soudce senátu občanskoprávního a obchodního kolegia.

Soudcem od roku 2003.

Soudcem Nejvyššího soudu od roku 2017.

V roce 1999 absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V letech 1997 – 2001 působil v advokátních kancelářích, poté byl justičním čekatelem. V letech 2003 až 2009 soudce Obvodního soudu pro Prahu 10, od roku 2009 do 2016 soudce Městského soudu v Praze, od roku 2013 předsedou senátu tamtéž.

Čím jste chtěl být jako dítě?

Postupně, pokud si vzpomínám, popelářem, hasičem, řidičem autobusu, lékařem, učitelem, hokejistou, tenistou a určitě ještě něčím jiným. Jelikož jsem v osmé třídě ZŠ nevěděl, co bych chtěl skutečně dělat, zvolil jsem gymnázium, kde jsem studoval ve třídě s humanitním zaměřením. Tam mě nejvíc bavil dějepis, takže právnická fakulta se jevila jako přirozené pokračování studia. Že bych se měl v budoucnu stát soudcem, mě ani nenapadlo, lákala mě spíše advokacie.

Proč je Vám bližší práve civilní právo?

Na fakultě jsem neměl žádné preference, bavila mě všechna právní odvětví, která jsem zrovna studoval. Civilní právo nakonec vyhrálo, protože jsem ještě při studiích začal vykonávat právní praxi v advokátní kanceláři, která se zaměřovala právě na civilní právo, trestní kauzy svých klientů přenechávala spřáteleným advokátům.

Jste prvním a jediným soudcem ve Vaší rodině?

Prvním ano, nikoliv však jediným. Manželka soudí na Obvodním soudě pro Prahu 4, můj bratr je soudce Okresního soudu v Chebu.

Pamatujete si na první věc, kterou jste jako soudce rozhodoval?

Ano, pamatuji. Šlo o nahrazení souhlasu pronajímatele s výměnou bytů, tehdy se vůbec hodně soudily bytové věci.

V čem, Vy osobně, vidíte největší rozdíl mezi prací soudce Nejvyššího soudu a soudcovskou praxí, kterou jste prošel na nižším stupni soudní soustavy?

Ten rozdíl je obrovský, mnohem větší, než je mezi prací nalézacího soudce a soudce odvolacího soudu. Přípustnost dovolání je poměrně omezená, soudce Nejvyššího soudu tudíž nemůže věcně řešit vše, co mu přijde na stůl, ale pouze takové věci, kde je dovolání přípustné, přesněji řečeno, kde advokát předpoklad přípustnosti v souladu se zákonem vymezil. Nejvyšší soud je navíc zásadně vázán uplatněným dovolacím důvodem a nezabývá se skutkovou stránkou věci, nýbrž jen právním posouzením. V civilních věcech není důvod nařizovat jednání, účastníky řízení tedy vůbec nevidíme. Zásadní jsou práce s judikaturou, precizní písemný projev, schopnost pracovat v kolektivu, umění přesvědčit kolegy v senátu o správnosti svého názoru, ale též činit kompromisy a podřídit se většinovému názoru v případě, kdy se vlastní názor nepodaří prosadit.

Co je na povolání soudce nejkrásnější?

Svoboda a nezávislost. Soudce je vázán pouze zákonem a svým svědomím. Z toho plyne obrovská odpovědnost za rozhodnutí, která učiní. Nemůže se schovat za (nebo vymluvit se na) něčí zájmy – svých klientů, svého zaměstnavatele, státu, apod. Za vším, co řekne, nebo napíše či podepíše, si musí stát a musí být schopen to obhájit. A to i sám před sebou. To je mnohdy velmi těžký úkol, zvláště v týmové práci.

Čeho byste chtěl ve své funkci dosáhnout? Považujete svůj současný post za vrchol kariéry?

Všechny pozice, které jsem v justici zastával, jsem zastával rád a bavilo mě to, svou práci jsem se snažil dělat co nejlépe, měl jsem vždy štěstí i na dobrý kolektiv spolupracovníků. I nyní jsem spokojen, a proto neuvažuji nad tím, co bude v budoucnu.

Svůj současný post za vrchol kariéry nepovažuji. Ve svém věku totiž jen stěží mohu hovořit o nějakém vrcholu kariéry, neboť většinu profesního života mám (alespoň doufám) ještě před sebou. I když si velice vážím toho, že mi byla nabídnuta možnost působit na Nejvyšším soudu, přesto se domnívám, že každý soudce vnímá vrchol své kariéry jinak.

Někdo přisuzuje velký význam společenské prestiži konkrétní pozice, jiný tomu, jak se v konkrétní pozici cítí, jak mu vyhovuje. Pro soudce, který chce případ řešit od samého počátku, který rád řídí jednání, komunikuje s účastníky, provádí dokazování, zjišťuje skutkový stav věci a není ochoten při rozhodování dělat kompromisy (být omezen ostatními členy senátu), je určitě ideální pozice na soudu prvního stupně, přičemž tuto pozici může současně vnímat též jako vrchol své kariéry. Pro jiného je vrcholem kariéry řídicí pozice (např. předseda soudu).

Jak je Nejvyšší soud podle Vašich zkušeností vnímán odbornou i laickou veřejností? Co Vás po jmenování k Nejvyššímu soudu mile či naopak nemile na jeho práci překvapilo?

Nejvyšší soud je podle mého názoru jak odbornou, tak laickou veřejností, považován za přirozenou autoritu, jeho rozhodnutí jsou respektována.

Mile jsem byl překvapen tím, že mezi soudci Nejvyššího soudu (alespoň v senátech, ve kterých jsem dosud působil) se nijak nehledí na to, zda je člen senátu kmenový soudce, nebo stážista, kolik je mu let, anebo jakou má praxi, nýbrž pouze na to, jak vykonává svou práci, jaké má znalosti a jak dokáže argumentovat. Oceňuji též odbornou úroveň soudců tohoto soudu.

Určité rezervy jsou podle mého názoru v prostorách, ve kterých Nejvyšší soud funguje. Jsou malé a ne zcela vyhovující. I když, to by se snad mělo v budoucnu díky plánované rekonstrukci změnit.

Jak vnímáte množství agendy, kterou musíte denně zpracovat? Jak Vám v tom pomáhají asistenti, kanceláře, další zaměstnanci Nejvyššího soudu?

Práce je samozřejmě víc než dost, nicméně to platí pro všechny stupně soudní soustavy. Pod největším tlakem jsou podle mého názoru (a zkušenosti) zejména soudy prvního stupně. Uměním, kterému se soudce musí neustále učit, je vyváženost mezi rychlostí a kvalitou vyřizování napadlých věcí.

Se zaměstnanci Nejvyššího soudu, s asistenty kolegů, s pracovníci kanceláře a s ostatními, mám zatím jenom ty nejlepší zkušenosti.

Jak kvalitní zákony v současnosti Česká republika má? Jaká je u nás vymahatelnost práva?

Těžko říci. Určitě nemůžeme nad kvalitou právních předpisů jásat, ani není divu, vezmeme-li v úvahu množství přijímaných předpisů, časový tlak, ve kterém se předpisy tvoří, kvalitu legislativců, proti sobě stojící zájmy různých skupin, politické vlivy, apod. To je však, myslím, jev existující v celé Evropě. Nicméně, systém jako celek nějak funguje, lidé obchodují, uzavírají smlouvy, ve většině dobrovolně plní své povinnosti, a nečiní-li tak, dřív nebo později je k tomu donutí soudy. Velkou výzvou, se kterou si bude muset společnost poradit, je však rostoucí zadluženost lidí a jejich neschopnost dluhy splácet, což se projevuje ve zvýšeném počtu insolvencí (a tedy v zatížení soudů) a ve výsledku v nevymahatelnosti pohledávek.

To je ovšem problém, který se nedá vyřešit jakoukoliv, byť sebedokonalejší, právní úpravou. Je to problém ekonomický a společenský.

Jaké koníčky máte ve volném čase? Jak osobně „dobíjíte baterie“?

Jezdím na horském kole, pravidelně hraji tenis, chodím na túry. Rád se vracím do svého rodného kraje, do Chebu a jeho okolí. Tam je krásná příroda a jsou tam nádherná lázeňská městečka. S rodinou často pobýváme v Posázaví, na chatě v Kamenném Přívozu. Spoustu času věnuji poslechu hudby, líbí se mi zejména art-rocková muzika. Občas chodím na koncerty, s manželkou rádi zajdeme do divadla.

Jak dalece se vlastně soudce může o své práci bavit se svými známými, s rodinou?

Jelikož manželka též soudí, občas spolu konzultujeme právní problémy, se kterými jsme se v práci setkali. Snažíme se ale o práci mluvit co nejméně. Máme spoustu známých a kamarádů soudců, zejména v pražské justici, takže se hovorům o práci nevyhneme. Všichni samozřejmě respektujeme zákonem stanovenou povinnost mlčenlivosti, nikdy se nebavíme o konkrétních jménech nebo detailech jednotlivých případů. Neporuší-li soudce zákonem stanovenou povinnost mlčenlivosti, nic mu podle mého názoru nebrání v tom, aby se o své práci bavil se svými známými. Mnohdy je to ku prospěchu věci, neboť tím může vyvrátit spoustu polopравd a mýtů, které o soudech a soudcích mezi veřejností kolují.

JUDR. BC. JIŘÍ ŘÍHA, PH.D. (*1977)

Soudce trestního kolegia.

Soudcem od roku 2006.

Soudcem Nejvyššího soudu od roku 2017.

V roce 2002 absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, rigorózní zkoušku složil v roce 2006. V letech 2006 – 2012 předsedou senátu Obvodního soudu pro Prahu 2, přičemž v letech 2009 až 2011 pověřen také zastupováním místopředsedkyně soudu pro věci trestní, v letech 2013 až 2016 předsedou senátu Městského soudu v Praze.

Pamatujete si první věc, kterou jste jako soudce rozhodoval?

Ano, pamatuji. Šlo o rozhodování v přípravném řízení o vzetí obviněného do vazby, kterého jsem k tomu značně nadstandardně vyslyšel několik hodin.

Chtěl jste být soudcem už od malička?

Neměl jsem, myslím, žádné vysněné povolání. Jako žák základní školy jsem závodil na kole, měl jsem možnost jít do střediska v Mladé Boleslavi, kde bych se vedle závodní cyklistiky vyučil automechanikem. To jsem nakonec po diskuzi s otcem zavrhl a nastoupil na gymnázium.

Pak jsem šel studovat na Policejní akademii České republiky a během tohoto studia začal studovat Právnickou fakultu Univerzity Karlovy. Protože jsem od počátku vysokoškolských studií inklinoval k trestnímu právu, zajímala mě především práce pro stát, ať už v řadách policie, státního zastupitelství či soudu, o advokacii jsem tehdy neuvažoval, jakkoliv jsem nezpochybňoval přínos a potřebu této profese i v oblasti trestního práva.

Jaká jsou pozitiva, ale i negativa soudcovské profese?

Mám-li odlišit postavení soudce od ostatních právnických profesí zúčastněných na sporu, pozitivem je bezpochyby nezávislost, rozhodování v souladu s právem jen podle vlastního vědomí a svědomí, nikoli na základě přání jiného. To je ale zároveň i nejobtížnější na soudcovském rozhodnutí, kdy soudce vyjadřuje vlastní přesvědčení, vlastní náhled na věc a musí o jeho správnosti ostatní přesvědčit silou svých argumentů. Nemůže se odvolávat na vůli a názory jiných.

Jak je Nejvyšší soud podle Vás uznáván odbornou i laickou veřejností?

Nejvyšší soud je vrcholem soudní soustavy, odbornou veřejností je takto též uznáván, jakkoliv pochopitelně mohou být některá jednotlivá rozhodnutí vnímána jako kontroverzní a mohou být i předmětem kritiky. Jistou ukázkou toho je i připomínkové řízení před schvalováním rozhodnutí do Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu. V naprosto drtivé většině jsou však rozhodnutí Nejvyššího soudu bez výhrad akceptována, justiční praxe je přijímá a vychází z nich v typově shodných věcech. Názory laické veřejnosti se neodvažují posoudit, jde asi o nastavení každého jednotlivého člověka, někteří jsou a priori kritičtí k jakékoliv státní instituci, jiní rozhodovací praxi Nejvyššího soudu i dalších soudů akceptují, dalším je zcela lhostejná apod.

Jaké máte dojmy ze svého dosavadního působení u Nejvyššího soudu?

Velmi mile jsem byl po svém nástupu na Nejvyšší soud překvapen tím, jak jsem byl svými staršími a zkušenějšími kolegy přijat, čehož si velmi vážím.

Je složité pracovat tak daleko od domova?

Skutečnost, že za prací musím dojíždět a být několik dnů v týdnu odloučen od rodiny, je pro mě osobně vlastně jediným, ale významným, negativem práce na Nejvyšším soudu. Brno je jinak nepochybně krásné a zajímavé město, zatím jsem si ale neudělal čas ho blíže poznat.

Kolik agendy musíte denně zpracovat? Jak Vám v tom pomáhají asistenti, resp. administrativní Nejvyššího soudu?

Práce je na soudech poměrně hodně, nejde jen o tu viditelnou část při soudních jednáních. Na Nejvyšším soudu tzv. nápad věcí rok od roku roste při podobném počtu soudců vyřizujících tuto agendu. Působím v senátu se specifickým zaměřením na vybrané hospodářské a majetkové trestné činy, které jsou též specifické složitostí právních otázek se značným přesahem do jiných oblastí práva, mnohdy jsou i skutkově rozsáhlé. Práci asistenta považuji v tomto směru za vítanou a pro vyřízení agendy potřebnou. Žádný soud se neobejde bez dobře fungující administrativy, jejíž kvalifikovaná práce je u nás bohužel stále velmi podhodnocena.

Pokračujete i nadále ve své pedagogické činnosti?

V současné době působím též jako odborný asistent na Právnické fakultě Univerzity Karlovy na katedře trestního práva. Vedu zde semináře a i jinak se podílím na výuce studentů. Působím též jako lektor na Justiční akademii, vyučuji frekventanty kurzů na Probační a mediační službě České republiky, přednášel jsem či vyučoval trestní

právo i na jiných vysokých školách (např. PEVŠ, PAČR).

Přednáším trestní právo, podílím se i na výuce kriminologie a případně dalších předmětů z řad kriminálních věd. Z uvedeného též vyplývá, že se na vzdělávání dalších osob rád podílím.

Předseda Nejvyššího soudu prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D. a spolu s ním také místopředseda JUDr. Roman Fiala, opakovaně kritizují příliš mnoho nových zákonů (novel), které zákonodárci neustále chrlí – občas jen z populismu vůči voličům. Máte stejný názor?

Jsem téhož názoru. Dochází tak k určité hypertrofii práva, jak o tom nedávno psal na stránkách časopisu Právník prof. Novotný. Právních předpisů je tolik, že nikdo nemůže prohlásit, že by znal právní řád. Navíc dochází k neustálé změně právních předpisů, čímž je velmi oslabována právní jistota adresátů norem. Stačí se podívat na takový předpis, jakým je zákon o silničním provozu (č. 361/2000 Sb.), který vlastně denně užívá každý z nás jako účastník silničního provozu, kolikrát a jak významně byl měněn (jde o pět desítek změn za dobu existence zákona, což čítá v průměru zhruba tři změny ročně). Platí to pochopitelně i pro oblast trestního práva. Jen od dob mých studií přibylo několik významných zákonů tuto oblast upravujících, z nichž některé jsou mimořádně rozsáhlé (například zákon o mezinárodní justiční spolupráci je rozsahem srovnatelný s trestním řádem, ač ustanovení, upravující tuto oblast vztahů, byla dříve obsažena v trestním řádu).

Pokud se přesto zeptám, zda má podle Vás Česká republika kvalitní zákony... ?

Na takovou otázku lze obecně těžko odpovědět, je možno hodnotit konkrétní normy. Jen do určité míry lze na kvalitu norem usuzovat z předchozí odpovědi o hypertrofii práva a potřebě jeho neustálých změn. Při změně legislativy nejde totiž vždy jen o nápravu zjevných chyb a nesprávností, nedostatků stávající úpravy. Někdy je třeba upravit oblasti dosud právem neupravené, což vyplývá ze všeobecného pokroku v lidském poznání, výskytu nových jevů apod. Například před deseti lety nebylo zapotřebí, aby orgány činné v trestním řízení mohly zajistit tzv. kryptoměnu. Problematické z mého pohledu je též ovlivňování českého právního řádu tzv. zvenčí, především ze strany EU, kdy jsou žádány téměř doslovně shodné formulace v českých zákonech, jako jsou obsaženy v právních předpisech EU či v mezinárodních smlouvách, ačkoliv třeba užitá terminologie nám není vlastní, případně zavedení takové úpravy se nezdá potřebné, neboť v konečném důsledku dosahujeme sledovaného cíle jinými prostředky. Někdy to může být způsobeno i naší neschopností cizím hodnotitelům vysvětlit naši tuzemskou právní úpravu. Z toho pak mohou vznikat i určité redundance a duplicity, jež pak mohou vést i k velkým výkladovým problémům, podle které normy postupovat. Jinak vymahatelnost práva trestního je u nás vcelku dobrá, státní zástupci v souladu se zásadou legality stíhají všechny trestné činy, o nichž se dozví, soudy pak věci předložené tímto veřejným žalobcem posoudí. Systém je vcelku dobře nastaven a funguje, přesto lze uvažovat i o změnách, o nichž se ostatně v oblasti trestního práva procesního diskutuje při úvahách o jeho rekonstrukci.

V úvodu jste zmínil, že jste mohl být možná automechanikem nebo závodit na kole. Předpokládám, že jste na cyklistiku nezanevřel a sport je Vaší relaxací.

Jako bývalý cyklista jezdím především na horském kole, byť nyní si jen zřídka najdu čas. Rád si též zahraju fotbal, dále rád lyžuju, ať jde o sjezdové či klasické lyžování. S rodinou rádi vyrážíme na výlety do přírody, navštěvujeme pamětihodnosti, jak u nás, tak i v zahraničí. Na vícedenní pobyty jsme si s rodinou oblíbili především Šumavu, kam jezdíme do příjemného penzionu na Zadově, a Jizerské hory, kde mají rodiče manželky chalupu.

Jste rovněž „kulturní“ člověk?

S ohledem na vytížení a péči o rodinu nemám nyní na návštěvu divadel a koncertů mnoho času. Z moderní hudby mám nejraději blues, především Erica Claptona, rád si poslechnu i klasickou hudbu, zejména od autorů z období romantismu.

Uvedl jste, že s rodinou rád cestujete. Co byste na závěr prozradil o rodině více?

Jsem ženatý, máme dvě malé děti. Rodina samozřejmě strádá tím, že jsem přes týden mimo domov v Brně, což se jí snažím kompenzovat ve zbývajících dnech, nejsem-li pracovně vytížen jinde. Manželka je advokátka, takže se naše hovory mnohdy týkají práva i doma. Má obecnou praxi, vedle trestního práva se věnuje především právu civilnímu, takže s ní někdy také konzultuji odborné problémy z této oblasti.

JUDR. KAREL SVOBODA, PH.D. (*1973)

Soudce senátu občanskoprávního a obchodního kolegia.

Soudcem od roku 2000.

Soudcem Nejvyššího soudu od roku 2017.

V roce 1996 absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, doktorské studium ukončil v roce 2010 na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni. 2000 – 2012 soudcem Okresního soudu Plzeň – město, od roku 2008 jeho místopředsedou, od září 2012 do konce roku 2016 soudcem Krajského soudu v Plzni.

Jste prvním a jediným soudcem ve Vaší rodině?

Ano, moji rodiče vystudovali ekonomii, manželka je také ekonomka. Synovi je osm, takže kvůli věku může zatím soudit jenom svoje rodiče, když provedou nějakou hloupost. Třeba, když ho nutí po sobě uklidit pytlík od bonbónů.

Jaká byla Vaše cesta k civilnímu právu? Proč je Vám bližší?

Jestliže jsem civilní soudce, civilní právo mě živí a musím k němu mít co nejbližší. Ale začínal jsem jako trestní soudce a také bylo dobře.

Uvažoval jste při studiu právnické fakulty, že rovnou budete soudcem anebo jste například přemýšlel také o advokátní praxi?

Chtěl jsem být soudcem, protože jsem předpokládal, že je to samostatná práce bez rizik podnikání. Navíc, jde o ryzí právníčinu, práce s paragrafy mě během studia začala bavit.

A Vaše první věc, kterou jste jako soudce rozhodoval?

Myslím, že to byla skupinová vazební loupež. Nebylo to tak složité, souzení loupeží je skutkově jednodušší než hospodářské trestné činy. Navíc jsem měl pod stolem připravený tahák, co a kdy mám udělat, jak koho poučit.

Když porovnáte práci soudce Nejvyššího soudu a soudců na nižších stupních soudní soustavy, v čem se nejvíce liší?

Práce soudce okresního soudu je čím dále tím víc administrativní, z větší části jde o vyřizování bagatelních věcí, jako jsou pokuty z jízdy „na černo“. Odvolací soudce, jestliže nepracuje ve specializovaném senátu, má všeobecné právní povědomí a zároveň (stejně jako soudce okresního soudu) neztrácí kontakt s lidmi. Soudce Nejvyššího soudu je specialista, který dumá v kanceláři.

Nevadí Vám pracovat tak daleko od domova, v Brně?

Zpravidla platí, že je něco za něco. Dojíždět z Plzně do Brna není legrace. Na druhé straně, být soudcem Nejvyššího soudu, je pocta.

Máte profesní vzory? Kdo to je či byl? A proč?

Mám životní vzory. Svého dědu, protože soukromě hospodařil až do začátku šedesátých let, navzdory tomu, jak ho kvůli tomu deptali. Svého tchána, protože na rozdíl od většiny lidí, včetně mě, sám od sebe zohledňoval zájmy svých blízkých a zároveň jim nevnucoval svoje představy o životě, o vesmíru a vůbec.

Čeho byste chtěl ve svém povolání dosáhnout?

Chci být spokojený člověk. To se mi daří nejen díky tomu, že jsem soudcem Nejvyššího soudu. Být soudcem Nejvyššího soudu pokládám za svůj profesní vrchol, o kterém se mi v době, kdy jsem začínal u Okresního soudu Plzeň – město jako justiční čekatel, ani nesnilo.

Jaká je Vaše pedagogická či obecně přednášková činnost? Přednášíte rád? K jakým tématům?

Do roku 2016 jsem učil na Právnické fakultě v Olomouci. Pak jsem nastoupil na stáž k Nejvyššímu soudu a nebylo nadále možné pendlovat mezi třemi městy. Nevylučuji, že se k pedagogické práci někdy vrátím, ale muselo by to být buď v Brně anebo v Plzni.

Ostatně, máte také rodinu a právo na svůj volný čas...

Jsem fandící rodič. Po sobotách a po nedělích jezdím se synem na turnaje. Hraje fotbal a hokej. Jednou za týden chodím hrát v tenis a volejbal.

K soudcovskému povolání se vážou i různá omezení. Nevadilo Vám nikdy, že se nemůžete například politicky angažovat? Dostal jste se v životě do situace, kdy Vás takříkajíc „svrběl jazyk“, přesto jste si uvědomil, že vzhledem ke svému postavení je potřeba raději mlčet?

Předtím, než jsem dostudoval práva, jsem byl novinář. Vášeň pro psaní mi zůstala, což se projevuje tím, že píšu jednu odbornou publikaci za druhou. Tím jsou moje „svrběcí“ potřeby uspokojeny. Život mezi politiky mě neláká.

SOUDCI NEJVYŠŠÍCH SOUDŮ ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLIKY SI PRAVIDELNĚ VYMĚŇUJÍ SVÉ ZKUŠENOSTI

Už je to téměř čtvrtstoletí, co došlo k rozdělení společné federativní republiky. Právě rozpad Československa přitom vedl ke vzniku samostatných nejvyšších soudů České republiky se sídlem v Brně a Slovenské republiky se sídlem v Bratislavě. Jejich soudci však k sobě mají pořád blízko. Vždyť i právní úprava, přestože od té doby prošla na obou stranách hranice mnoha změnami, stále staví na tradičních (a podobných) základech, a je společně ovlivňována toutéž evropskou judikaturou. Proto si mají obě vrcholné soudní instituce i nadále co nabídnout a říci. Také proto udržují soudci civilních a trestních kolegií tradici vzájemných recipročních návštěv.

Soudci trestního kolegia Nejvyššího soudu pokračovali v této tradici se soudci trestního kolegia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v březnu na společném pracovním jednání v hotelu Patria na Štrbském plese ve Vysokých Tatrách. Setkání se zúčastnili rovněž předseda Nejvyššího soudu prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D. a předsedkyně slovenského Najvyššieho súdu JUDr. Daniela Švecová.

Slovenská strana měla zájem především o zkušenosti českého Nejvyššího soudu s rozhodováním o trestní odpovědnosti právnických osob. A to proto, že ve slovenském právním řádu jde o úplnou novinku, zavedenou v roce 2016. Proto zkušenosti, prezentované předsedou trestního kolegia Nejvyššího soudu JUDr. Františkem Púrym, Ph.D., slovenské soudce velmi zaujaly a v mnohém inspirovaly. Předsedkyně senátu trestního kolegia českého Nejvyššího soudu JUDr. Věra Kůrková v souvislosti s nedávným rozhodnutím velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu prezentovala slovenským kolegům téma Uložení daňového penále a překážka věci rozhodnuté s účinkem „ne bis in idem“ ve vztahu k trestnému činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby a JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D. informoval o přípravě nového trestního řádu v České republice.

Své příspěvky k mezinárodní justiční spolupráci poté přednesli za českou stranu předseda senátu trestního kolegia JUDr. Antonín Drašík a za slovenskou stranu soudce JUDr. František Mozner.

Setkání kolegií pravidelně doplňuje také atraktivní doprovodný program. Kromě úchvatné krajiny slovenských velehor tak mohli soudci při návštěvě malebné tatranské dědinky Hniezdne obdivovat místní expozici lidových řemesel, ojedinělý bohatě zdobený řezbářský sál či zavítat do zázemí tamního moderního lihovaru.

Podobně jako soudci trestních kolegií, se pravidelně setkávají také soudci občanskoprávních a obchodních kolegií nejvyšších soudů obou zemí. Jejich poslední jednání, rovněž ve Vysokých Tatrách, se uskutečnilo v říjnu loňského roku. Tehdy soudci českého Nejvyššího soudu debatovali se svými kolegy mj. o novém slovenském civilním procesním řádu, především pak o novince, kterou na Slovensko přinesl, o velkých senátech kolegií. Hovořilo se však také o problematice příhraničních konkurzů, se kterými se oba nejvyšší soudy poměrně často setkávají. Nejbližší společná pracovní schůzka čeká soudce civilních kolegií v září v lázních Luhačovice.

Plénium Nejvyššího soudu schválilo dne 5. 1. 2017 Stanovisko k podáním činěným v elektronické podobě a k doručování elektronicky vyhotovených písemností soudem, prováděnému prostřednictvím veřejné datové sítě. Plénium je nejvýznamnějším kolektivním orgánem Nejvyššího soudu. Zasedání pléna jsou neveřejná, zúčastnit se jich ale mohou pozvaní hosté. Stanovisko je v plné verzi dostupné v tabulce Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu na domovské stránce webu pod spisovou značkou Plsn 1/2015.

Soudci Nejvyššího soudu se pléna účastní oděni do talárů. Pro soudce je to jedna z mála příležitostí, při které mohou talár navléci, protože veřejná jednání u Nejvyššího soudu nařizují jen velmi zřídka. Jednání pléna Nejvyššího soudu bylo logicky tou nejhodnější příležitostí pro pořízení hromadné fotografie všech (nebo alespoň většiny) soudců. Z celkového počtu 66ti soudců, jmenovaných k datu 5. 1. 2017 k Nejvyššímu soudu, se zúčastnilo společného fotografování 53 soudců. V novodobé historii Nejvyššího soudu jde patrně o jedinou společnou fotografii soudců v talárech. Snímek pořídil brněnský fotograf Jiří Sláma.

Skupinových fotografií soudců nevzniklo za dobu existence Nejvyššího soudu v Brně mnoho. Většinou vznikaly u příležitosti různých odborně zaměřených akcí pořádaných Nejvyšším soudem a nejsou proto na těchto snímcích zvěčněni pouze soudci Nejvyššího soudu, ale také jeho hosté. Na jedné z mála fotografií, které jsou k dispozici z konce devadesátých let, jsou společně také první předseda Nejvyššího soudu Otakar Motejl a jeho nástupkyně Eliška Wagnerová.

V září roku 2013 slavil Nejvyšší soud v Brně 20. výročí svého založení. Uspořádal při té příležitosti setkání Stálé konference předsedů nejvyšších soudů České republiky, Chorvatska, Maďarska, Polska, Slovinska a Slovenska. Členy Stálé konference tvoří zástupci postkomunistických zemí, do nichž se po vstupu do Evropské unie nově promítá evropské právo. Konference věnovaná tématu „Nejvyšší soudy Stálé konference po přistoupení do Evropské unie“ se tehdy konala v hotelu na Brněnské přehradě, kde vznikla také následující společná fotografie soudců Nejvyššího soudu a dalších zúčastněných hostů.

Už příští rok v listopadu bude Nejvyšší soud slavit rovnou 100. výročí svého vzniku v samostatném Československu. De jure byl Nejvyšší soud zřízen Národním výborem československým dne 2. listopadu 1918 zákonem č. 5. Sbírka zákonů a nařízení státu československého, která tento zákon obsahovala, byla vydána dne 4. listopadu 1918. Nejvyšší soud si tuto slavnostní chvíli připomene přesně o sto let později mj. mezinárodní konferencí pod názvem „Úloha nejvyšších soudů v měnící se době“. Společné foto bude jistě opět příjemným zpestřením jejího doprovodného programu.

Nejvyšší soud pořádá ve dnech 19. až 21. června 2017 u příležitosti předsednictví České republiky v Radě Evropy mezinárodní konferenci na téma Závaznost soudních rozhodnutí. Jedná se přitom o nejvýznamnější justiční akci roku 2017 v České republice.

Mezi více než dvěma stovkami registrovaných účastníků se konference zúčastní generální tajemník Rady Evropy Thorbjørn Jagland, předseda Soudního dvora Evropské unie Koen Lenaerts, předseda Evropského soudu pro lidská práva Guido Raimondi, předsedové nejvyšších soudů deseti zemí Rady Evropy, předsedové Ústavních soudů šesti zemí Rady Evropy a mnohé další přední osobnosti evropské justice.

Interakce soudních orgánů rozhodujících o lidských právech, společenských, politických nebo ekonomických problémech je otázkou, která již delší dobu zabírá dominantní postavení v praktické i akademické sféře. S rostoucím objemem judikatury tvořené na evropské úrovni postupně nabývá na významu. Organizace konference tak úzce souvisí s předsednictvím České republiky v Radě Evropy, mezinárodní organizaci zaměřené na ochranu lidských práv. Vstup České republiky do Rady Evropy a Evropské unie vytvořil ústavní závazek dodržovat právo těchto institucí. Vnitrostátní soudy jsou klíčovým orgánem zajišťujícím dodržování a implementaci mezinárodních závazků na domácí úrovni. Jak nicméně v praxi vypadá jejich vztah k Evropskému soudu pro lidská práva a Soudnímu dvoru Evropské unie? Jaké účinky ve vztahu k národním soudům vyvolávají mezinárodní rozhodnutí? Smlouva o fungování Evropské unie, jakož i protokoly k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv, vtahují národní soudy do přímé interakce s oběma evropskými soudy. Probíhá nicméně mezi soudy opravdu dialog? Jaké jsou důsledky závaznosti mezinárodní judikatury na činnost domácích soudů a na vnitrostátní politiku?

Konference poskytne cenný prostor pro odpovědi na výše vyřčené otázky a diskusi mezi významnými osobnostmi české (Pavel Rychetský, Pavel Šámal, Zdeněk Kühn, Vojtěch Šimíček, Pavel Molek), a evropské justice (Koen Lenaerts a Guido Raimondi, Jörg Polakiewicz, Jean Paul Jacqué, Irena Pelikánová, Michal Bobek, Jan Passer), jakož i zástupců akademie a právní praxe (Catherine Barnard, Laurence Lustgarten, Mikael Rask Madsen, Jan Wintr, Jiří Kmec, Hubert Smekal). Řečníci tak v průběhu konference představí své zkušenosti a znalosti fungování národních a nadnárodních soudních instancí, nabídnou přitom i srovnání s postoji k otázce závaznosti v belgické, britské nebo francouzské jurisdikci. Do profilů přednášejících a plánovaného programu je možné nahlédnout prostřednictvím speciálně zřízených webových stránek konference <http://conference2017.supremecourt.cz/>.

Kapacita mezinárodní konference Závaznost soudních rozhodnutí je v současnosti bohužel naplněna. Všichni zájemci však budou mít možnost sledovat ji online na internetu. Závěry konference budou následně vydány také v podobě tištěného sborníku a videozáznam z konference či odkaz na něj umístí po skončení akce Nejvyšší soud na webových stránkách.

Vládou schválené priority českého předsednictví:

Lidská práva, právní stát, podpora demokracie, podpora vzdělávání.

Česká republika předsedá Radě Evropy od 19. května 2017, poprvé jí na půl roku předsedala před 22 lety.

Rada Evropy se sídlem ve Štrasburku je mezinárodní organizací, která sdružuje 47 evropských zemí.

Generálním tajemníkem Rady Evropy je Nor Thorbjørn Jagland, rozhodovacím orgánem je výbor ministrů, složený z ministrů zahraničních věcí všech členských států.

Rada Evropy se zaměřuje především na problematiku ochrany lidských práv.

Rada Evropy vznikla v Londýně 5. května 1949.

AEQUITAS

INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU - 1/2017

Verze: elektronická, formát PDF

Redakce: Mgr. Petr Tomíček, Mgr. Aleš Pavel, Mgr. Dušan Sulitka

Fotografie: JUDr. Kamil Kalvoda, JUDr. František Púry, Ph.D.,
Mgr. Aleš Pavel, Mgr. Petr Tomíček, Jaroslav Paporac Rác, Ing. Jiří Sláma

Vizualizace domu na Bayerově ulici: Arch.Design s.r.o.

Redakční rada: prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D. – předseda, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Vladimír Kůrka, JUDr. František Púry, Ph.D.

Grafické zpracování: Dominik Martin

Registrace: AEQUITAS ISSN 2570-5725